

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno CCCCLII. ad annum CCCCLXXX.

Parisiis, 1644

Cirtense Concilivm In Cavsa Donatistarvm Svb Innocentio I. Anno CCCCLII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14918

ANNO
CHRISTI
411

infania, in hac parte consulitur. Gestorum autem relectio quæ profertur, superius memoratum a Donatistis errorem schismatis extitisse, atque Cæcilianum & ceteros, quos improbe crediderant accusandos, fuisse purgatos, sanctitatem vestram plenissime poterit edocere.

PROPONATUR.

Ex libro XVI. codicis Theodosiani.

Imperatores Honorius & Theodosius Augusti, Iuliano proconsuli Africæ.

NOTIONE & solitudine Marcellini spectabilis memoria viri, contra Donatistas gesta sunt ea, quæ translata in publica monumenta habere volumus perpetuam firmitatem. Neque enim morte cognitoris perire debet publica fides. Datum III. Kalendas Septembris Romæ, Constantio & Constante consulibus.

De hac collatione Carthaginensi vide Baron. ann. Domini 411.

CIRTENSE CONCILIVM
IN CAUSA DONATISTARVM
SVB INNOCENTIO I.

Anno CCCCXII.

NOTA.

ANNO
CHRISTI
411

Cirtense.] Hoc Concilium habitum est Cirtæ in Numidia, mense Junio, anno salutis 412. qui est Innocentii vndecimus. Causa habitæ Concilii ista fuit, quod Donatistæ collatione victi & confutati atrocius grassarentur, & verbis simul ac scriptis plura mendacia spargerent, quasi nostri iudicem corrupissent: suæ factionis hominibus autem ne quidem loqui permillum fuisset. Ut his ergo mendaciis occurrerent, hoc loco Silvanus Numidiæ primas, S. Augustinus, aliique plures eius provincie episcopi conuenerunt, acturi & consulturi de communi modo, quo Donatistis calumniantibus, suisque mendaciis collationem habitam irritare conantibus, resistendum foret. Quid vero inter eos transactum sit, & communi sententia decreuerint, licet acta ipsa perierint, synodalis epistola inde ad Donatistas laicos scripta refert. Extat apud Augustinum epist. 152. De qua illud admonendum putamus, quod in fine ip-

Locus,
tempus &
causa Con-
cili.

Error in
notam con-
sularem ir-
repsit.

fius octauus, pro nono consulatu Honorii, mendose positus sit. Ba-
ronius ann. 412. num. 9. & 14.

ANNO
CHRISTI
412.

EPISTOLA SYNODALIS.

*Siluanus senex, Valentinus, Aurelius, Innocentius, Maximinus,
Optatus, Augustinus, Donatus, & ceteri episcopi
de Concilio Cirtensi ad Donatistas.*

Hanc epi-
stolam a se
dictatam
agnoscit
August. 2.
retract. 40.

CVM in auribus nostris fama crebresceret, hoc vobis vestros episcopos dicere cognitorem præmio fuisse corruptum, vt contra eos sententia proferretur; vos autem ista facile credere, ac propterea multos vestrum adhuc nolle acquiescere veritati: placuit nobis cogente Domini caritate ex Concilio nostro hæc ad vos scripta dirigere, quibus primitus admoneremini, illos vobis victos atque conuictos hæc mendacia iactare: qui etiam in suo mandato, quod pro illa collatione fecerunt, & suis nominibus atque subscriptionibus firmauerunt, nos illic traditores & persecutores suos esse dicentes, in falsitate atque mendacio manifestissimo detecti atque conuicti sunt: ita vt volentes gloriari de multitudine coepiscoporum suorum, inter aliquorum absentium nomina, etiam mortui nomen insererent: & cum quæreretur vbi esset, subita perturbatione cæcati, ipsi eum confiterentur in itinere defecisse. Et cum interrogarentur, quomodo potuerit apud Carthaginem subscribere, qui in itinere iam defecerat, vehementius perturbati, alio mendacio se obligauerunt, respondentes eum Carthagine redeuntem fuisse defunctum. De quo mendacio exire omnino minime potuerunt. Ecce quibus creditis vel de antiqua traditione, vel de cognitoris corruptione, qui mandatum suum vbi nobis obiecerunt, crimen traditionis non potuerunt conscribere sine crimine falsitatis. Proinde quæ maxime necessaria credidimus, his literis tamquam breuiario collecta inseruimus, ne forte ad magna gestorum volumina vel peruenire non facile possitis, vel ea legere laboriosum putetis. Carthaginem venimus & nos & episcopi vestri, & quod prius nolebant, & indignum esse dicebant, in vnum conuenimus: electi sunt ex nobis & ex ipsis, septem hinc, & septem inde, qui pro causa om-
nium

ANNO
CHRISTI
412.

nium loquerentur. Electi sunt alii septem hinc & septem inde, cum quibus, vbi opus erat, consilium pertractarent. Electi sunt quatuor hinc & quatuor inde, qui gestis conscribendis custodes essent, ne infalsatum aliquid ab aliquo diceretur. Dati sunt etiam a nobis & ab ipsis notarii quatuor hinc & quatuor inde, vt bini cum exceptoribus iudicis alternarent, ne aliquis nostrum se dixisse aliquid causaretur, quod non fuisset exceptum. Huic tantæ diligentia etiam illud est additum, vt & nos & ipsi, quem admodum ipse iudex, verbis nostris subscriberemus, ne quisquam diceret, in illis gestis aliquid vel postea fuisse corruptum. Cum enim adhuc viuentibus eis qui subscriperunt, innotuerint eadem gesta omnibus locis, in quibus oportet vt innotescant, sic etiam ad posteros confirmata veritas perdurauit. Nolite ergo esse ingrati tantæ misericordiæ Dei, quæ per istam diligentiam vobis ministrata est. Nulla excusatio iam remansit: nimium dura, nimium diabolica sunt hominum corda, quæ adhuc tantæ manifestationi veritatis obstitunt. Ecce episcopi partis vestræ, quos omnes elegerunt, vt pro omnibus loquerentur, conati sunt, quantum potuerunt, vt omnino ipsa causa non ageretur, propter quam tantus numerus episcoporum vtriusque partis de vniuersa Africa, & de tam longinquis locis Carthaginem venerat. Et cum omnis anima suspensa expectaret in tanta collectione quid ageretur, illi vehementer instabant vt nihil ageretur. Quare hoc? nisi quia causam suam malam sciebant, & facillime se posse conuinci, si ageretur, dubitare non poterant? Ipse ergo animus eorum, quo timebant ne causa ageretur, iam victos eos esse monstrabat. Si enim extorquerent quod volebant, vt iam collatio ipsa non fieret, nec disputationibus nostris veritas appareret, redeuntes a Carthagine, quid vobis erant responsuri, quid demonstraturi? Credo prolaturi erant gesta, & dicturi vobis: Nos instabamus vt causa non ageretur, illi instabant vt ageretur. Vos expectatis videre quid egerimus. Ecce legite, vbi eos vicimus, vt nihil ageremus. Forte & vos responderetis, si cor haberetis: Nihil ergo acturi, vt quid istis? vel potius, qui nihil egistis, vt quid redistis? Denique posteaquam non potuerunt efficere quod conati sunt,

id est, ut causa non ageretur; ipsa actio demonstravit quid timuerint, quando in omnibus victi sunt. Confessi sunt enim contra ecclesiam catholicam, quae toto terrarum orbe diffunditur, nihil se habere quod dicerent, quia divinis sanctarum scripturarum testimoniis oppressi sunt, quibus ecclesia designatur, incipiens ab Ierusalem crevisse per loca, in quibus apostoli praedicaverunt, & nomina eorundem locorum in suis epistolis & Actis conscripserunt, & inde diffundi per ceteras gentes: contra istam ecclesiam se non habere causam, manifesta voce professi sunt. ubi est evidentissima in nomine Dei nostri victoria. Cum enim confirmant ecclesiam, cui nos communicare, ipsos autem non communicare, manifestum est, olim se victos esse testantur; & vobis, si sapitis, apertissime indicant, quid dimittere, & quid tenere debeatis; non in ea falsitate, qua vobis non cessant adhuc usque mentiri, sed in illa veritate, quam victi coacti sunt confiteri. Quisquis ergo ab hac catholica ecclesia fuerit separatus, quantumlibet laudabiliter se vivere existimet, hoc solo scelere, quod a Christi unitate disunctus est, non habebit vitam, sed ira Dei manet super eum. Quisquis autem in hac ecclesia bene vixerit, nihil ei praedudicant aliena peccata: Quia unusquisque in ea proprium onus portabit, sicut Apostolus dicit: Et quicumque in ea corpus Christi manducaverit indigne, iudicium sibi manducat & bibit. Nam etiam hoc ipse Apostolus scripsit. Cum autem dicit: Iudicium sibi manducat, satis ostendit, quia non alteri iudicium manducat, sed sibi. Hoc nos egimus & ostendimus & obtinimus quia communicatio malorum non maculat aliquem participatione sacramentorum, sed consensione factorum. Nam si in factis malis non eis quisque consentiat, portat malus causam suam & personam suam, nec praedudicat alteri, quem in consensione mali operis socium non habet criminis. Hoc enim ipsi voce apertissima coacti sunt confiteri, non tunc quando ista dicebamus, sed postea cum aliud ageretur. Nam cum ventum fuisset ad causam etiam Caeciliani, quam nos ab ecclesiae causa distinguebamus, ut, si forte malus esset inventus, ipsum anathematizaremus; non tamen propter ipsum ecclesiam Christi relinqueremus, cui per malam suam causam praedudicare non

Nulla falsitas
extra eccle-
siam.
23. quest. 4.
Si quis a ca-
tholica.

Gal. 6.

Ibidem.

1. Cor. 11.

ANNO
 CHRISTI
 412.

posset: cum ergo etiam ad ipsam Cæciliani causam ventum fuisset, & legissent illi Concilium Carthaginense, vbi recitabant septuaginta plus minus episcoporum sententias contra Cæcilianum absentem prolatas; respondimus eis, sic non obesse illud episcoporum Concilium absenti Cæciliano, quemadmodum non obfuit plurium episcoporum partis Donati Concilium absenti Primiano, quando eum in Maximiani causa plus minus centum episcopi damnauerant. Tunc illi nominata causa Maximiani, vnde sciunt se etiam quos damnauerant in honore integro suscepisse, & baptismum in sacrilego Maximiani schismate datum se confirmasse, & non destruxisse, & in sua Vagaitana sententia, qua eos damnauerunt, quibusdam, qui in ipso schismate fuerunt, dilationem dedisse, & dixisse quod eos non polluerint sacrilegi furculi Maximiani plantaria: ista ergo causa posteaquam eorum aures percussit, expauescentes & perturbati, & oblitivi vnde superius contra nos contendebant, continuo dixerunt: Nec causa causa, nec persona persona præiudicat: & confirmauerunt verbis suis quod nos antea de ecclesia dicebamus: quia non solum catholica transmarina, contra quam se confessi sunt non habere quod dicerent, verum etiam catholica Africana, qua illi vnitatis communione coniungitur, causa & persona Cæciliani, qualiscumque fuisset, præiudicare non posset: si Maximianus, qui cum ceteris sociis suis Primianum damnauit, si etiam Felicianus, qui simul Primianum damnauit, & postea in causa Primiani a Donati parte damnatus est, non præiudicat parti Donati, cui modo episcopus, sicut antea fuerat receptus, adiungitur: sic etiam ipsis sociis suis Maximianus non præiudicat, quibus isti dilationem dederunt, dicentes, eos ab illo, cum quo fuerunt, non fuisse pollutos, quia nec causa causa præiudicat, nec persona persona. Quid ergo quaritis amplius? Multis quidem verbis superfluis gesta onerauerunt, & quia non potuerunt efficere vt causa non ageretur, hoc fecerunt multum loquendo, vt quod actum est, difficile legeretur. Sed debent vobis etiam ista eorum pauca verba sufficere, ne propter nescio qua nescio quorum hominum crimina oderitis vnitatem catholicæ ecclesiæ:

quia sicut ipsi dixerunt, relegerunt, subscripserunt, nec causa causa præiudicat, nec persona persona. Nam & in ipsa causa Cæciliani, quam licet ad ecclesiæ causam non pertinentem, tamen defendendam suscepimus, ut etiam ibi calumniæ manifestarentur ipsorum, apertissime victi sunt, nihilque eorum, quæ in Cæcilianum intendebant, probare potuerunt. Insuper etiam de criminibus traditionis nos episcopalia gesta protulimus, unde recitavimus aliquos eorum episcoporum, qui sententias in absentem dixerant Cæcilianum, manifestissimos fuisse traditores. Contra ipsa gesta illi, quia non habebant quod dicerent, falsa esse dixerunt, sed nullo modo probare potuerunt. Insuper etiam confessi sunt, vel potius pro magna gloria professi sunt, Cæcilianum apud Constantinum imperatorem a suis præcessoribus accusatum. Et addiderunt mendacium, quod illis accusantibus fuerit ab imperatore damnatus. Ecce & hinc victi sunt, unde vobis solent nebulas erroris offundere, concitantes nobis invidiam, & in odium vestrum nos adducentes, quia ecclesiæ causam apud imperatores agimus. Ecce maiores eorum, de quorum nominibus gloriantur, ecclesiæ causam egerunt apud imperatorem, persecuti sunt accusando Cæcilianum, apud imperatorem damnatum dixerunt. Iam non vos inducant vanissimis & mendacissimis verbis: redite ad cor vestrum, timete Dominum, cogitate veritatem, relinquite falsitatem. Quidquid enim iam passi fueritis imperialibus legibus, quod non pro iustitia, sed pro iniquitate patimini, non poteritis dicere, ideo nos esse iniustos, quia sic vobiscum agi non debuit, ut imperator vos ab ista iniquitate compesceret: episcopi enim vestri confessi sunt maiores suos sic egisse cum Cæciliano, quomodo vobiscum agi non vultis; & tamen quod Cæcilianum apud imperatorem persecuti fuerint, etiam ipsis confitentibus & profitentibus satis constitit. Quod autem Cæcilianus fuerit ab imperatore damnatus, omnino non constitit: imo etiam constitit, eum accusantibus & persequentibus maioribus eorum, & bis numero prius ab episcopis, & ab ipso postea imperatore fuisse purgatum. Hoc etiam ipsi confirmaverunt, talia postea quasi pro causa sua proferendo, ut magis contra

ANNO
CÆCILII
41.* for
sicut

ANNO
CHRISTI
412.

ipſos eſſe inuenirentur, & pro cauſa Cæciliani etiam illa, quæ protulerunt, recitarentur. Quoſcumque ergo accuſare voluerunt, nullis certis documentis probare potuerunt. Quidquid autem nos & pro eccleſiæ cauſa, & pro Cæciliani cauſa diximus, & verbis ſuis & lectionibus a ſe prolatis etiam ipſi confirmauerunt. Nam protulerunt primo codicem Optrati, vnde quaſi probarent Cæcilianum ab imperatore damnatum: qui codex cum contra illos legeretur, & magis oſtenderet Cæcilianum fuiſſe purgatum, ab omnibus riſi ſunt. Sed quia ipſe riſus non potuit ab exceptoribus excipi, verbis ſuis apud acta riſos ſe eſſe teſtati ſunt. Iterum recitauerunt & protulerunt libellum imperatori Constantino a ſuis maioribus datum, vbi queſti ſunt, quod eos memoratus imperator grauitè perſequeretur, ac ſic eodem libello manifeſtarunt ſe apud imperatorem a Cæciliano fuiſſe ſuperatos, falſumque eſſe, quod dixerant, eum ab imperatore damnatum. Tertio protulerunt literas eiſdem Constantini ad vicarium Verinum datas, vbi eos grauitè deteſtatur, & propterea dicit ſic exilio relaxandos, & furori ſuo dimittendos, quia iam Deus cœperat in illos vindicare. Ac ſic etiam iſtis imperatoris literis confirmauerunt ſe falſum dixiſſe, quod Cæcilianus ab imperatore damnatus ſit, cum potius imperator ipſos a Cæciliano victos eſſe monſtrauerit, quando eos vehementer execratus, ideo iuſſit vt de exilio dimitterentur, vt, Deo iudice, ſicut etiam cœperant, punirentur. Poſtea Felicis Aptungeniſis ordinatoriſ Cæciliani cauſam in medium miſerunt, dicentes eundem Felicem fuiſſe traditorem, a quo Cæcilianus fuerat ordinatus: & eiſdem Constantini imperatoris pro Cæciliano contra ſeipſos literas protulerunt, vbi ad proconſulem ſcripſit, vt ad comitatum ſuum mitteretur Ingentius. Iſte autem Ingentius confeſſus fuerat in cognitione Æliani proconſulis falſum ſe feciſſe aduerſus Felicem Cæciliani ordinatorem. Dicebant ergo iſti non ſine cauſa voluiſſe imperatorem vt ad ſe mitteretur Ingentius, niſi quia Cæciliani adhuc cauſa pende-
bat: & conabantur immittere ſuſpicionem vaniſſimam, quo poſteaquam Ingentius ad comitatum directus eſt, tunc imperator contra Cæcilianũ * protulerit iudicare,

Xx iij

* for. po-
uicit

& illud iudicium suum quod nos recitaueramus, vbi inter partes cognouerat, Cæcilianumque purgauerat, sententia posteriore rescindere. Sed dicebatur eis, vt hoc potius legerent, & nihil omnino proferebant. Illæ autem literæ imperatoris, quibus ad se mitti iussit Ingentium, quas contra seipsos pro Cæciliano recitauerunt, hoc continent, quod Ælianus proconsul in causâ Felicis audientiam præbuerit competentem, eundemque Felicem a crimine traditionis innocentem fuisse confiterit. Sed Ingentium ad comitatum suum propterea iubere transmitti, vt illis, qui ibi erant, & diuturnis diebus eum interpellare non desinebant, apparere & intimari posset, & frustra eos Cæciliano inuidiam comparare, & aduersus eum violenter insurgere voluisse. Quis eos crederet ista contra se recitasse pro nobis, nisi Dei omnipotentis nutu factum esset, vt non solum verba eorum gestis tenerentur, sed etiam manus subscribentium legerentur? Nam & ordinem consulum & dierum, qui gestis expressus est, si quis nunc diligenter aduertat, inueniet primo Cæcilianum episcopali iudicio fuisse purgatum. Deinde non multo post Felicis Aptungensis causâ ab Æliano proconsule examinata est, vbi eum constitit innocentem. In qua causâ ad comitatum mitti iussus est Ingentius, & longe postea ipse imperator causam inter partes cognouit atque finiuit. In qua cognitione Cæcilianum innocentem, illos autem calumniosissimos iudicauit. In quo ordine consulum & dierum satis ostenditur fallaciter eos & calumniose dixisse, quod imperator, misso ad comitatum Ingentio, iudicium suum mutauit; & Cæcilianum, quem prius purgauerat, postea condemnauit. Non solum autem nihil de hac re legere potuerunt, & contra seipsos tanta legerunt; sed etiam per ordinem consulum euidentius conuincuntur, post causam Felicis proconsulari iudicio terminatam, in qua iussum est, vt ad comitatum Ingentius mitteretur, nec paruo interuallo, sed longe postea memorati imperatoris iudicio inter partes habito, Cæcilianum fuisse purgatum. Non ergo vobis dicant, quia præmio corrupimus iudicem. Quid enim aliud solent victi homines dicere? Aut si aliquid dedimus iudici, vt contra illos pro nobis

ANNO
CHRISTI
414.

pronuntiaret; ipsis quid dedimus, ut contra se pro nobis tanta non solum dicerent, verum etiam recitarent? An forte volunt, ut eis apud vos gratias agamus, quia cum dicant iudicem premio a nobis esse corruptum, ipsi tam multa, quæ pro nobis contra seipsos dixerunt & recitauerunt, gratis nobis omnia præstiterunt? Aut certe si propterea dicunt, quod nos vicerint, quia melius egerunt causam Cæciliani quam nos, hoc plane credatis illis. Nos enim duas lectiones pro illo sufficere putaueramus: illi autem quatuor protulerunt. Sed quid vos pluribus literis oneremus. Si vultis nobis credere, credite, & teneamus pariter vnitatem quam iubet & diligit Deus. Si autem nobis non vultis credere, gesta ipsa legite, aut vobis ut legantur admittite, & an vera sint quæ scripsimus, vobis ipsi probate. Si autem nihil horum facere vultis, & manifestissima veritate conuictam partis Donati falsitatem adhuc sequi desideratis, mundi erimus a pœna vestra, quando vos sero postea pœnitebit. Si vero id, quod vobis præstitit Deus, non contempseritis, & post causam tam diligenter actam, & tam diligenter manifestatam, peruersam consuetudinem relinquentes, paci Christi & vnitati consenseritis, de vestra correctione gaudebimus: & sacramenta Christi, quæ in sacrilegio schismatis ad iudicium habetis, vtilia & salubria vobis erunt, cum in catholica pace habueritis caput Christum, *vbi caritas cooperit multitudinem peccatorum.* v. Petri 4. Hæc ad vos scripsimus xvii. Kalendas Iulias, piissimo Honorio Augusto VIII. consule ut, quando possunt, ad quosque vestrum istæ literæ peruenirent.

CONCILIABVLVM DONATISTARVM
IN AFRICA HABITVM
SVB INNOCENTIO I.

Anno ccccxiv.

NOTA.

ANNO
CHRISTI
414.

* *Conciliabulum.*] Cum Honorius imperator in Africa anno Christi 414. lege quadam promulgata, Donatistas intestabiles, infames,

Causa Conciliabuli.